

I Međunarodni pravni izvori u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i sistem bezbednosti i zdravlja na radu u Republici Srbiji

1. Ustav Republike Srbije (*"Službeni glasnik RS"*, broj 98/06 - čl. 21, 25, 26, 55, 60, 61, 68, 83, 86. i 97);
2. Rezolucija o pridruživanju EU Republike Srbije (*"Službeni glasnik RS"*, broj 112/04);
3. Zakon o potvrđivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane (*"Službeni glasnik RS"*, broj 83/08 - čl. 79. i 101);
4. Ugovori o osnivanju EU (čl. 100. i 118. - Rim; član 118a - Luksemburg; čl. 136. i 137. - Mاستriht, čl. 151. i 153. - Ugovor o funkcionisanju EU);
5. Zakon o potvrđivanju revidirane evropske socijalne povelje (*"Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori"*, broj 42/09 - član 3);
6. Rezolucija Saveta EU od 21. decembra 1987. godine o bezbednosti, higijeni i zdravlju na radu (88/S28/01);
7. Strateški okvir za bezbednost i zdravlje na radu EU 2014 - 2020;
8. Konvencija 155 o zaštiti na radu, zdravstvenoj zaštiti i radnoj okolini (*"Službeni list SFRJ - Međunarodni ugovori"*, broj 7/87),
9. Konvencija 161 o službama medicine rada (*"Službeni list SFRJ - Međunarodni ugovori"*, broj 14/89),
10. Konvencija 81 o inspekciji rada u industriji i trgovini (*"Službeni list FNRJ - Međunarodni ugovori"*, broj 5/56),
11. Konvencija 187 o promotivnom okviru bezbednosti i zdravlja na radu (*"Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori"*, broj 42/09);
12. Direktiva EU: 89/391/EEZ (1989) o uvođenju mera za podsticanje poboljšanja bezbednosti i zdravlja radnika na radu;
13. Odluka o obrazovanju Saveta za bezbednost i zdravlje na radu (*"Službeni glasnik RS"*, br. 40/05 i 71/07);
14. Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu (*"Službeni glasnik RS"*, br. 101/05 i 91/15);
15. Krivični zakonik (*"Službeni glasnik RS"*, br. 85/05, 88/05 - ispravka, 107/05 - ispravka, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13 i 108/14 - čl. 163, 166, 167, 168, 169, 251, 280-288, 322, 323. i 353).

II Prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca i zaposlenih prema propisima iz oblasti rada, zdravstvene i socijalne zaštite (radni odnosi, zdravstvena zaštita, zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje)

1. Zakon o radu (*"Službeni glasnik RS"*, br. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 i 75/14)
 - Osnovne odredbe (čl. 1-4, čl. 8-11, čl. 12. i 13, čl. 15-18, čl. 20-22),
 - Zasnivanje radnog odnosa (čl. 24-30, čl. 33-35. i član 38),
 - Radni odnos za obavljanje poslova van prostorija poslodavca (čl. 42. i 44),
 - Obrazovanje, stručno osposobljavanje i usavršavanje (član 49),
 - Radno vreme (čl. 50-63),
 - Odmori i odsustva (čl. 64-73. i član 75),
 - Zaštita zaposlenih (čl. 80-103),
 - Naknada zarade (čl. 115. i 117),
 - Druga primanja (član 119. stav 1),
 - Naknada štete (čl. 163. i 164),
 - Izmena ugovora o radu (čl. 171. i 174),
 - Razlozi za otkaz (član 179),
 - Organizacije zaposlenih i poslodavaca (čl. 205. i 239),
 - Kolektivni ugovori (čl. 240. i 250),
 - Nadzor (čl. 268-272),
 - Kaznene odredbe (član 273. stav 1. tačka 1, i st. 2. i 3, član 274. stav 1. tač. 1-9 i tačka 13. i st. 2. i 3, član 275. stav 1. tač. 1-3. i st. 2. i 3. i član 276. stav 1. tač. 1. i 2. i stav 2);
2. Zakon o zdravstvenoj zaštiti (*"Službeni glasnik RS"*, br. 107/05, 72/09 - dr. zakon, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13 - dr. zakon, 93/14 i 96/15)
 - Učesnici u zdravstvenoj zaštiti (član 4),
 - Društvena briga za zdravlje na nivou poslodavca (član 14),

- Vrste, uslovi za osnivanje i prestanak rada zdravstvenih ustanova (čl. 46. i 51),
 - Zdravstvena delatnost na primarnom nivou (član 98),
 - Zavod za medicinu rada (član 124),
 - Nadzor nad radom zdravstvenih ustanova i privatne prakse (član 243),
 - Kaznene odredbe (član 260);
3. Zakon o zdravstvenom osiguranju (*"Službeni glasnik RS", br. 107/05, 109/05 - ispravka, 57/11, 110/12 - US, 119/12, 99/14, 123/14 i 126/14 - US*)
- Obavezno zdravstveno osiguranje (član 9),
 - Osiguranici (čl. 17-21),
 - Prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja (čl. 30. i 31),
 - Pravo na zdravstvenu zaštitu (čl. 33. i 34),
 - Zdravstvene usluge koje se obezbeđuju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja (član 45),
 - Zdravstvena zaštita koja se ne obezbeđuje u obaveznom zdravstvenom osiguranju (član 61. stav 1. tačka 4),
 - Pravo na naknadu zarade za vreme privremene sprečenosti za rad (član 73. i član 74. stav 1. tačka 2),
 - Obavezno upućivanje osiguranika na ocenu radne sposobnosti pred nadležnim penzijsko-invalidskim organom (čl. 81-84),
 - Slučajevi u kojima ne pripada pravo na naknadu zarade (član 85),
 - Visina naknade zarade (čl. 95. i 96),
 - Obezbeđivanje isplate naknade zarade (član 102),
 - Utvrđivanje svojstva osiguranog lica (član 111),
 - Izabrani lekar (čl. 146. i 151),
 - Naknada štete u sprovođenju zdravstvenog osiguranja (čl. 191-200);
4. Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju (*"Službeni glasnik RS", br. 34/03, 64/04 - US; 84/04 - dr. zakon; 85/05, 101/05 - dr. zakon; 63/06 - US, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14 i 142/14*)
- Obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje (čl. 10-15),
 - Lica kojima se obezbeđuju prava za slučaj invalidnosti i telesnog oštećenja prouzrokovani povredom na radu ili profesionalnom bolešću (član 17),
 - Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja (član 18),
 - Invalidska penzija (čl. 21-26),
 - Novčana naknada za telesno oštećenje prouzrokovano povredom na radu, odnosno profesionalnom bolešću (čl. 37-40),
 - Staž osiguranja koji se računa sa uvećanim trajanjem (čl. 52-58),
 - Naknada štete (čl. 208-210).

III Način i postupak procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini, ispitivanje uslova radne okoline i provera opreme za rad

1. Osnov i svrha procene rizika,
2. Obuhvat procene rizika,
3. Opšti podaci o poslodavcu,
4. Opis tehnološkog i radnog procesa, opis sredstava za rad (i njihovo grupisanje) i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu,
5. Snimanje organizacije rada,
6. Prepoznavanje i utvrđivanje opasnosti i štetnosti na radnom mestu i u radnoj okolini,
7. Procenjivanje rizika u odnosu na opasnosti i štetnosti,
8. Utvrđivanje načina i mera za otklanjanje, smanjenje ili sprečavanje rizika,
9. Zaključak,
10. Izmene i dopune akta o proceni rizika,
11. Pokretanje postupka procene rizika,
12. Određivanje lica odgovornih za sprovođenje procene rizika,

13. Plan sprovođenja postupka procene rizika,
14. Provera efikasnosti primene akta o proceni rizika.
15. Stručni nalaz o izvršenom pregledu i proveru propisane opreme za rad i njegova sadržina.
16. Stručni nalaz o izvršenom ispitivanju uslova radne okoline i njegova sadržina.
17. Pravilnik o bezbednosti mašina (*"Službeni glasnik RS", broj 13/10*)
 - Deklaracija o usaglašenosti mašine i deklaracija o ugradnji delimično završene mašine - Prilog 2,
 - Znak usaglašenosti - Prilog 3,
 - Tehnička dokumentacija za mašinu i tehnička dokumentacija za delimično završenu mašinu - Prilog 7.

IV Opšte i posebne mere u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu

1. Objekti, prostorije i prostori namenjeni za rad (*Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad na radnom mestu - "Službeni glasnik RS", broj 21/09*);
2. Sredstva za rad (*Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri korišćenju opreme za rad - "Službeni glasnik RS", br. 23/09, 123/12 i 102/15*);
3. Sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu (*Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri korišćenju sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu - "Službeni glasnik RS", broj 92/08*);
4. Oznake za bezbednost i zdravlje na radu (*Pravilnik o obezbeđivanju oznaka za bezbednost i zdravlje na radu - "Službeni glasnik RS", broj 95/10*);
5. Mere bezbednosti i zdravlja na radu prilikom izvođenja građevinskih radova (*Uredba o bezbednosti i zdravlju na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima - "Službeni glasnik RS", br. 14/09 i 95/10; Pravilnik o zaštiti na radu pri izvođenju građevinskih radova - "Službeni glasnik RS", broj 53/97; Pravilnik o sadržaju elaborata o uređenju gradilišta - "Službeni glasnik RS", br. 121/12 i 102/15*);
6. Mere bezbednosti i zdravlja na radu pri ručnom prenošenju tereta (*Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri ručnom prenošenju tereta - "Službeni glasnik RS", broj 106/09*);
7. Mere bezbednosti i zdravlja na radu pri izlaganju hemijskim materijama (*Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju hemijskim materijama - "Službeni glasnik RS", broj 106/09*);
8. Mere bezbednosti i zdravlja na radu pri korišćenju opreme za rad sa ekranom (*Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri korišćenju opreme za rad sa ekranom - "Službeni glasnik RS", br. 106/09 i 93/13*);
9. Mere bezbednosti i zdravlja na radu pri izlaganju biološkim štetnostima (*Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju biološkim štetnostima - "Službeni glasnik RS", broj 96/10*);
10. Mere bezbednosti i zdravlja na radu pri izlaganju azbestu (*Uredba o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju azbestu - "Službeni glasnik RS", broj 108/15*);
11. Mere bezbednosti i zdravlja na radu pri izlaganju vibracijama (*Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju vibracijama - "Službeni glasnik RS", broj 93/11*);
12. Mere bezbednosti i zdravlja na radu pri izlaganju buci (*Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju buci - "Službeni glasnik RS", br. 96/11 i 78/15*);
13. Mere bezbednosti i zdravlja na radu pri izlaganju karcinogenima i mutagenima (*Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju karcinogenima ili mutagenima - "Službeni glasnik RS", broj 96/11*);
14. Mere bezbednosti i zdravlja na radu usled rizika od eksplozivnih atmosfera (*Uredba o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad usled rizika od eksplozivnih atmosfera ("Službeni glasnik RS", br. 101/12 i 12/13 - ispravka)*);
15. Mere bezbednosti od opasnog dejstva električne struje (*Pravilnik o opštim merama zaštite na radu od opasnog dejstva električne struje u objektima namenjenim za rad, radnim prostorijama i na radilištima - "Službeni glasnik SRS", broj 21/89*);
16. Mere bezbednosti i zdravlja na radu pri preradi i obradi drveta i sličnih materijala (*Pravilnik o posebnim merama zaštite na radu pri mehaničkoj preradi i obradi drveta i sličnih materijala - "Službeni glasnik SRS", broj 51/88*);
17. Mere bezbednosti i zdravlja na radu u šumarstvu (*Pravilnik o posebnim merama zaštite na radu u šumarstvu - "Službeni glasnik SRS", broj 33/88*);

18. Mere bezbednosti i zdravlja na radu u saobraćaju i održavanju transportnih sredstava (*Pravilnik o zaštiti na radu pri održavanju motornih vozila i prevozu motornim vozilima - "Službeni list SFRJ", broj 55/65; Pravilnik o zaštiti na radu pri utovaru tereta u teretna motorna vozila i istovaru tereta iz takvih vozila - "Službeni list SFRJ", broj 17/66*);
19. Mere bezbednosti i zdravlja na radu u poljoprivredi (*Pravilnik o zaštiti na radu u poljoprivredi - "Službeni list SFRJ", broj 34/68*);
20. Mere bezbednosti i zdravlja na radu u postupku pružanja prve pomoći (*Pravilnik o opremi i postupku za pružanje prve pomoći i organizovanju službe spasavanja u slučaju nezgode na radu - "Službeni list SFRJ", broj 21/71*).

V Primena serije standarda ISO 45001-2018

- 1 Predmet i područje primene**
- 2 Normativne reference**
- 3 Termini i definicije**
- 4 Kontekst organizacije**
 - 4.1 Razumevanje organizacije i njenog konteksta
 - 4.2 Razumevanje potreba i očekivanja radnika i drugih zainteresovanih strana
 - 4.3 Utvrđivanje predmeta i područja primene OH&S sistema menadžmenta
 - 4.4 OH&S sistem menadžmenta
- 5 Liderstvo i učestvovanje radnika**
 - 5.1 Liderstvo i posvećenost
 - 5.2 OH&S politika
 - 5.3 Organizacione uloge, odgovornosti i ovlašćenja
 - 5.4 Konsultovanje i učestvovanje radnika
- 6 Planiranje**
 - 6.1 Mere koje se odnose na rizike i prilike
 - 6.1.1 Opšte
 - 6.1.2 Identifikacija opasnosti i ocenjivanje rizika i prilika
 - 6.1.3 Utvrđivanje zakonskih zahteva i drugih zahteva
 - 6.1.4 Planiranje mera
 - 6.2 OH&S ciljevi i planiranje njihovog ostvarivanja
 - 6.2.1 OH&S ciljevi
 - 6.2.2 Planiranje za ostvarivanje OH&S ciljeva
- 7 Podrška**
 - 7.1 Resursi
 - 7.2 Kompetentnost
 - 7.3 Svest
 - 7.4 Komuniciranje
 - 7.4.1 Opšte
 - 7.4.2 Interno komuniciranje
 - 7.4.3 Eksterno komuniciranje
 - 7.5 Dokumentovane informacije
 - 7.5.1 Opšte
 - 7.5.2 Kreiranje i ažuriranje
 - 7.5.3 Upravljanje dokumentovanim informacijama
- 8 Realizacija operativnih aktivnosti**
 - 8.1 Planiranje i upravljanje realizacijom operativnih aktivnosti
 - 8.1.1 Opšte
 - 8.1.2 Eliminisanje opasnosti i smanjivanje OH&S rizika
 - 8.1.3 Menadžment izmenama
 - 8.1.4 Nabavka
 - 8.2 Pripravnost za reagovanje u vanrednim situacijama i odgovor na njih
- 9 Vrednovanje performansi**
 - 9.1 Praćenje, merenje, analiza i vrednovanje performansi
 - 9.1.1 Opšte
 - 9.1.2 Vrednovanje usklađenosti
 - 9.2 Interna provera

9.2.1 Opšte

9.2.2 Program interne provere

9.3 Preispitivanje od strane rukovodstva

10 Poboljšavanje

10.1 Opšte

10.2 Incident, neusaglašenost i korektivna mera

10.3 Stalno poboljšavanje